

[Niels Helveg Petersen.]

Danmark ville blive en tilfredsstillende, acceptabel markedsløsning, der efterlod vor største aftager af industrivarer, Sverige, udenfor. Sverige alene aftager over 20 pct. af vor industrieksport — mere end det samlede fællesmarked — og denne samhandel er i stærk stigen. Norge er i dag vor næststørste industrikunde efter at have passeret Vesttyskland. En markedspolitik, der ikke tog hensyn til disse kendsgerninger, er ikke realistisk, uanset hvilken udvikling der end kunne komme i det europæiske markedsamarbejde.

Efter vor opfattelse vil et nordisk økonomisk samarbejde derfor være af største betydning under alle omstændigheder, og ikke blot mens vi venter. Der skal fra det radikale venstres side lyde en opfordring til regeringen om ihærdigt at fortsætte sine nordiske bestræbelser.

Når man ser tilbage på den folketings-samling, som er forløbet, vil det blive svært at vove at påstå, at der ikke er gennemført virkelige reformer. Hvis man vil påstå noget sådant, er det, fordi man ikke kan se skoven for bare træer. I det folketingsår, der er gået, er der gennemført en række betydningsfulde reformer. Der er gennemført en ny amtsinddeling, der har brudt århundredgamle amtsgrænser op og givet færre, større amter, også omfattende købstæderne. De 3 store provinsbyer har fået indlemmet de store omegnskommuner og dermed fået betingelser for i endnu højere grad end hidtil at være centre i den erhvervs-mæssige og kulturelle udvikling uden for København, har fået betingelser for at byde Københavnsområdet endnu større konkurrence. Der er gennemført et første trin i en reform af byrdefordelingen af statens refusioner til kommunerne. Det lyder udramatisk, men er reelt en meget vidtrækkende reform. Den betyder større ud-ligning mellem velstående og mindre velstående dele af landet, den vil medføre en større og bedre sammenhæng mellem beslutning og økonomisk ansvar. I højere grad end hidtil vil den myndighed, der træffer beslutning om en udgiftkrævende foranstaltning, også selv skulle dække udgifterne, og dermed bliver den nye byrdefordelingsreform også et vigtigt skridt henimod en bedre prioritering af de offentlige udgifter,

samtidig med at den medfører betydelige administrative forenklinger.

Der er gennemført en række betydningsfulde jordlove. Naturfredningsloven, som vil give befolkningen større rettigheder til de landskabelige værdier, og som bliver vedtaget i stor enighed. Loven om by- og landzoner skaber en klar og logisk opdeling af landet og vil under Danmarks hastige industrialisering blive selve grundloven for planlægningen af jordens anvendelse, vil give samfundet mulighed for at sikre, at industri- og boligvæksten ikke kommer til at foregå spredt og tilfældigt. Socialdemokratiet stemte ikke for denne lov. Det parti, der måske mere end noget andet måtte føle et ansvar for at finde nye veje til at modernisere jordlovgivningen, kunne ikke bekvemme sig til at stemme for den vigtigste planlægningslov, der er gennemført i årtier. Jeg synes, det siger noget om svigtende proportionssans. Zoneloven er forudsætningen for frigørelsesafgiften og tilbudspligten. Frigørelsesafgiften inddrager væsentlige dele af samfundsskabte værdistigninger til det offentlige ved jords overgang fra en anvendelse til en anden; det er en værdifuld nyskabelse. Tilbudspligten vil sætte kommunerne i forbindelse med jordsælgere, hvis jord kommunen kan have interesse i at råde over ved planlægningen af kommunens udbygning. Heller ikke denne lov kunne socialdemokratiet stemme for, men hæftede sig ved en i praksis formentlig underordnet mulighed for omgåelse. Jeg vil videre nævne, at bondegårdsreglen er genindført ved vurdering af jord i landzonen; også det skal nævnes i forbindelse med jordlovsreformen. Samlet står vi i dag med et sæt af jordlove, der gør op med folkeafstemningen i 1963; der skulle 6 år og et regerings-skifte til, før det kunne ske. Det er med tilfredshed, vi ser tilbage på dette færdige kompleks; det er en reform, der tæller.

Inden for undervisning og uddannelse er det mest betydningsfulde vel, at undervisningspligtens udvidelse til 9 år er besluttet; samtidig er der lagt en økonomisk langtidspan for udbygning af bestående universiteter. Der er truffet beslutning om ophævelse af pornografibestemmelserne i straffeloven og om ophævelse af voksencensuren for film. Disse punkter viser i sig selv både omfanget og bredden af den lovgivning, der er gen-